

DJEČJI VRTIĆ „MASLAČAK“

Adresa: Vržine 186

Sjedište: 21227 Primorski Dolac

Telefon:021 355 059

Mobitel: 091 796 2814

**PROGRAM PREDŠKOLE
DJEČJEG VRTIĆA „MASLAČAK“
PRIMORSKI DOLAC**

Marina Španić,
diplomirani odgojitelj predškolske djece

Primorski Dolac, srpanj, 2021.

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Namjena programa predškole	3
3. Ustrojstvo programa predškole.....	4
4. Materijalni uvjeti rada	5
5. Odgojno obrazovni rad	7
Cilj predškole.....	7
Uloga odgojitelja u odnosu na dijete	8
Uloga odgojitelja u odnosu na roditelje.....	9
Razvoj kompetencija djece u predškoli.....	10
6. Dokumentiranje aktivnosti i vrednovanje programa.....	14
7. Njega i skrb za tjelesni rast i razvoj djece.....	16
Skrb o dnevnom ritmu.....	16
Rad na sanitetsko-higijenskom održavanju vrtića.....	16
8. Stručno usavršavanje radnika	17
9. Suradnja s roditeljima	17
10. Suradnja s vanjskim ustanovama.....	18
11. Financiranje	18
12. Zaključak.....	18
13. Literatura	19

1. UVOD

Na temelju Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnom pedagoškom standardu i Pravilniku o sadržaju i trajanju programa predškole dječji vrtić Maslačak, Primorski Dolac namjerava organizirati Program predškole, za svu djecu redovnog programa koja 1.rujna imaju 5,5 godina odnosno koja će do 31.ožujka slijedeće godine napuniti 6 godina.

Program predškole provodi se od 1.listopada do 31.svibnja.

Temeljna uloga predškolskog odgoja i obrazovanja odnosi se stvaranje uvjeta za potpun razvoj sposobnosti djeteta, kvaliteti njegova odrastanja i kvaliteti obiteljskog života.

Cilj programa je osigurati djeci uvjete u kojima će razviti sve svoje potencijale, zadovoljiti svoje interese i stjecati znanja, navike i vještine koje će mu omogućiti što uspješniju prilagodbu za daljnje institucijsko školovanje.

2. NAMJENA PROGRAMA PREDŠKOLE

Predškola je dio formalnog sustava odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske i predstavlja obvezatni institucionalni oblik odgoja i obrazovanja za svu djecu u godini dana prije upisa u osnovnoškolski odgoj i obrazovanje. Provodi se s djecom koja su polaznici dječjeg vrtića tako da je integrirana u redoviti vrtićki kurikulum te za djecu koja nisu polaznici dječjeg vrtića, također u dječjem vrtiću.

Dobrobit djece, pedagoška promišljenost i svrhovitost značajke su kurikuluma predškole.

Polazište i teorijski okvir kurikuluma predškole suvremeno je viđenje djeteta kao:

- cjelovite i kreativne osobe s osobito stvaralačkim i izražajnim potencijalima
- aktivnog sudionika osobnog razvoja, istraživača i stvaratelja znanja,
- socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom
- aktivnog građanina

Namjena programa predškole je:

- osiguranje cjelovitih iskustava igre i učenje u zajednici vršnjaka,
- stjecanje kvalitetnih iskustava institucijskog odgoja i obrazovanja, razvoj emocionalne i socijalne sigurnosti,
- razvoj kompetencija u dijalogu s okruženjem, drugom djecom i odraslima

Time se potiče cjelovit razvoj djeteta i olakšava uključivanje djece u osnovnoškolski odgoj i obrazovanje.

Tako se osigurava pravo svakog djeteta na jednaku polazišnu poziciju u prvi odgojno-obrazovni ciklus što podrazumijeva osiguravanje jednakih odgojno-obrazovnih mogućnosti svoj djeci. Ono uključuje razvoj inkluzivne kulture predškolske ustanove u kojoj se uvažavaju razvojne, kulturološke, jezične i etničke različitosti djece i odraslih, potiče socijalna kohezija i osigurava razumna prilagodba i pristupačnost učinkovitih mjera potpore djeci s teškoćama u razvoju i darovitoj djeci kao i obiteljima iz različitih društvenih skupina i okruženja.

Temeljna zadaća programa predškole je poticanje razvoja kompetencija djece stvaranjem stimulativnog socijalnog i prostorno-materijalnog okruženja te pružanja izravne i neizravne podrške cjelovitom razvoju djece: tjelesnom, jezičnom, spoznajnom, socijalnom i emocionalnom. Igrom, istraživanjem, učenjem i izražavanjem potiče se razvoj mišljenja na višim kognitivnim razinama poput kritičkog mišljenja, rješavanja problema, kreativnosti, inovativnosti i metakognicije, jača samopouzdanje i samopoštovanje, potiče razvoj emocionalnih kompetencija, planiranja i upravljanja osobnim razvojem, razvoj komunikacije kao alata te socijalnih kompetencija kao procesa socijalizacije, razvoja timskog rada i suradničkih odnosa.

3. USTROJSTVO PROGRAMA PREDŠKOLE

Program predškole provodi odgojitelj, a u iznimnim slučajevima drugi stručnjak osposobljen za razumijevanje posebnosti ranog i predškolskog odgoja i ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.

Kako bismo osim djece predškolaca u redovnom programu, Programom predškole obuhvatili i djecu koja ne pohađaju predškolske ustanove Dječji vrtić Maslačak provodit će program predškole i za djecu koja nisu polaznici redovnih programa sukladno svojim mogućnostima i Godišnjem planu i programu ustanove.

Dječji vrtić Maslačak na osnovu svojih organizacijskih, prostornih i materijalnih uvjeta program predškole može organizirati u popodnevnim satima za djecu koja nisu uključena u redovni program, ako se javnom pozivu odazove dovoljan broj djece.

Uključivanje djece u predškolu planira se organizirati u redovitim boravcima vrtića (6-satni i 10-satni programi). Predškola se planira organizirati u heterogenim odgojnih skupinama.

Duljina (dnevno trajanje) uključenosti djece u predškolu ustrojava se na temelju postojeće kalendarske godine u dnevnom trajanju od 3 sata. Stalnost odgojitelja odgojne skupine i angažiranost stručnih suradnika može doprinijeti kvaliteti odgojno-obrazovnog procesa. Program predškole traje od 150 do 250 sati, a provodi se u razdoblju od 01. listopada do 31. svibnja. Oprema i organizacija prostora svrhom i namjenom mora biti primjerena djetetovoj dobi te jamčiti provedbu programom određenih zadaća.

Planiranje i oblikovanje programa predškole

Program predškole oblikuje se cjelovito kroz međusobno povezane aktivnosti, integraciju područja učenja i cjelovitost iskustva učenja. Pretpostavlja se interaktivan odnos svih sudionika u oblikovanju, planiranju i provedbi procesa, poglavito djece i odgojitelja. Zagovara se kompetencijski pristup i projektni način rada zavisno od iskazanih interesa, sposobnosti i posebnih odgojno-obrazovnih potreba djece. Planiraju se kontekstualni uvjeti (socijalno i prostorno materijalno okruženje i poticaji) koji djeci omogućuju stjecanje raznolikih odgojno-obrazovnih iskustava.

Djeca se potiču na aktivno sudjelovanje, promišljanje i planiranje novih iskustava učenja. Omogućuju se raznovrsni doživljaji i potiču različiti oblici izražavanja čime se doprinosi usvajanju i razumijevanju koncepta istraživanja i učenja te se potiče korištenje simbola za izradu pisanih bilježaka u djeci svrhovitu okruženju. Kompetencije djece razvijaju se integrirano te je potrebno osigurati okruženje u kojem će se stvarati prilike za njihov razvoj kroz različita područja, povezivanjem aktivnosti sa svakodnevnim iskustvom, proširujući razumijevanje te stvarajući veze između novog učenje i prethodno stečenih iskustava i znanja.

4. MATERIJALNI UVJETI RADA

Stvaranje poticane klime u vrtiću, važan je preduvjet za bogatstvo socijalnih interakcija djece, koje u njihovom cjelovitom razvoju imaju neprocjenjivu vrijednost. Organizacija prostora vrtića treba omogućavati slobodno kretanje djece i treba biti usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija djece. Dok socijalno okruženje čine svi ljudski i stručni potencijali, odnosni i komunikacijski, fizičko okruženje obuhvaća materijalne i prostorne potencijale dječjeg vrtića. Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje je nezaobilazan preduvjet

kvalitetnog učenja i cjelovitog razvoja djeteta. Djeca svoja znanja i iskustva stječu, izrađuju i razvijaju u stalnoj interakciji s okolinom, a ne izravnim poučavanjem. Važno je naglasiti kako prostor treba biti strukturiran na način da su centri aktivnosti prepoznatljivi te fizički ili smisleno međusobno odvojeni. Prostor treba biti bogat materijalima koji pozivaju dijete na igru i manipulaciju njima, pri čemu treba voditi računa o njihovoj kvaliteti i lakoj dostupnosti djetetu. Prostor također treba biti estetski osmišljen, može biti ukrašen dječjim radovima i fotografijama te zrcalima, kako bi dijete moglo promatrati sebe u različitim situacijama; čist, uredan (u smislu odsutnosti starih, potrganih poticaja koji su izgubili svrhu), te što više nalikovati obiteljskom okruženju. Centri aktivnosti trebaju biti takvi da potiču dječju autonomiju, odnosno sposobnost djeteta da se uključi ili samostalno inicira aktivnost i da se u njoj zadrži bez stalnog prisustva odgajatelja, zatim međusobnu suradnju i kvalitetnu interakciju u malim skupinama, kao i omogućavati slobodno kretanje djece i izmjenu aktivnosti. Materijali odnosno poticaji kojima ćemo bogatiti centre aktivnosti trebaju biti takvi da osiguravaju stimulativno jačanje različitih kompetencija, odnosno više aspekata dječje cjelovitog razvoja. Oni mogu biti gotovi didaktički materijali, a vrlo često su to poticaji osmišljeni i izrađeni od strane odgojitelja s ciljem podupiranja nekog određenog aspekta dječjeg razvoja, odnosno više njih istovremeno.

Od iznimne je važnosti uloga odgojitelja da promatra, upoznaje i pokuša što bolje razumjeti dijete, njegov način mišljenja i doživljavanja svijeta oko sebe, kako bi mogao u skladu s potrebama tog istog djeteta, odnosno svakog djeteta, mijenjati i prilagođavati okruženje. Budući da djeca uče aktivnim istraživanjem i suradnjom s drugima kod organizacije vrtićkog okruženja treba poći od toga da se djetetu omogući učenje na takav način, za njega prirodan način. Okruženje treba biti multisenzoričko (poticati djecu na istraživanje angažiranjem različitih osjetila) i treba omogućavati:

- istraživanje logičkih, matematičkih i fizikalnih fenomena (svjetlost i sjene, magnetizma, različitih svojstava materijala poput topljivosti, plovnosti, rastresitosti, vlažnosti, težine, količine, klasifikacije po nekom kriteriju...);
- istraživanje različitih mogućnosti organizacije prostora i rješavanje fizikalnih problema (materijali poput plastičnih boca, kutija, drvenih štapića poslužiti će za proučavanje statike, konstrukciju, izradu labirinta, kosina i slično);
- istraživanje zvukova, tonova, melodije i glazbe (glazbeni instrumenti, izrađeni instrumenti, šuškalice, uređaji za reprodukciju glazbe, zvukovi iz prirode...);
- istraživanje prirode i prirodnih fenomena (sama priroda odnosno vanjsko okruženje, ali i poticaji i materijali za učenje, knjige, plakati...)

- istraživanje govorno-komunikacijskog okruženja (govorom, slušanjem, pričanjem priča, igrama riječima, igrama slovima, poticajima za usvajanje komunikacije na stranom jeziku...)
- likovno i drugo kreativno izražavanje (različitim likovnim tehnikama, materijalima pogodnim za kreiranje kompozicija, poput kamenčića, gumbića, štapića, suhих latica i slično);

U svim ovim slučajevima odgojitelj ne poučava izravno, već potiče djecu na razmišljanje, samostalno rješavanje problema, stvara uvjete za istraživanje i donošenje zaključaka te njihovu provjeru i dokumentiranje. U aktivnosti se uključuje samo po potrebi te znalački kod djece provocira i podržava misaone procese. Pri tome je sam proces važniji od rezultata.

Tijek samih aktivnosti poticajnom okruženju nije moguće unaprijed precizno planirati, on ovisi o dječjem interesu i može se razvijati u različitim smjerovima, međutim preduvjet za to je upravno pomno isplaniran i dobro promišljen prostor i poticaji, koji će u djeteta izazvati interes, čuđenje i želju za istraživanjem i otkrivanjem.

Program predškole provodit će se u vrtiću u prostorijama odgojno obrazovnih skupina od 3 do 7 godina, dakle u prostoru gdje se i redovno provode aktivnosti i sadržaji vezani za polazak u školu. Prostor je opremljen primjerenim didaktičkim pomagalicama, igračkama, te raznim potrošnim oblikovanim i neoblikovanim materijalima primjerenim potrebama i interesima djece koji su pred polazak u školu.

Sve spomenuto djeci je lako dohvativo i pristupačno kako bi se poticala samostalnost u odlučivanju biranja igre i sredstava za što bolje stjecanje kompetencija za predstojeće školsko obrazovanje.

5. ODGOJNO OBRAZOVNI RAD

Kurikulum predškole temelji se na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića. U skladu s tim odgojno obrazovni rad se planira i oblikuje cjelovito te se planira okruženje. Planiranje sadržaja aktivnosti temeljit će se na promatranju i slušanju djece i njihovih interesa, a njihove individualne i razvojne sposobnosti biti će glavne vodilje. Djelovanje odgojitelja i stručnih suradnika temelji se na profesionalnom razumijevanju razvoja djece i razvojnim poticajima prelaska u zonu sljedećega razvoja, što podrazumijeva

fleksibilnost kurikuluma i njegovu usklađenost s jedinstvenim potrebama i stilovima učenja različite djece.

Cilj predškole

Program predškole ima cilj da osigura dobrobit djeteta pred polazak u školu, te cjelovit razvoj, odgoj i učenje te razvoj kompetencija predškolskog djeteta. Djeca će u programu predškole i njegovom okruženju razvijati svoje potencijale, te se pripremiti za novu socijalnu sredinu- osnovnu školu, te podizanje opće psihofizičke spremnosti za polazak u školu.

Uloga odgojitelja u odnosu na dijete

Uloga odgojitelja u oblikovanju aktivnosti usmjerena na dijete je:

- kreiranje inicijalnog socijalnog i prostorno-materijalnog poticajnog i inkluzivnog okruženja
- osmišljavanje različitih prikladnih iskustava koji primjereno odgovaraju na uočene potrebe djece i potiču njihov razvoj
- promatranje, prikupljanje, praćenje, dokumentiranje i interpretiranje informacija o djetetu kako bi se stekao uvid u individualni razvoj, postignuća i interesa pojedinog djeteta te socijalne interakcije i odnos u odgojnoj skupini kao polazište za stvaranje primjerenih razvojnih i situacijskih poticaja
- osiguravanje podrške u procesu učenja djece, poticanju na djelovanje osiguravajući prilike za učenje i pružajući djeci podršku u sve većoj autonomiji i regulaciji vlastitog učenja i ponašanja
- poticanje djece na preuzimanje rizika i eksperimentiranje u procesu učenja i poučavanja
- poticanje djece na dublje razumijevanje vlastitih iskustava i okruženja u kojem žive
- osnaživanje dispozicija djece za pažljivije promatranje pojava u njihovu okruženju, istraživanje, zaključivanje i odgovorno djelovanje
- osnaživanje umjetničkih i istraživačkih potencijala djece, jačanje njihove urođene sklonosti promatranja, čuđenja i uočavanja detalja te poticanje njihove kreativnosti, inicijativnosti i djelovanja
- poticanje djece na različite oblike komunikacije i razvoj vještine njihova korištenja u svakodnevnim aktivnostima
- poticanje djece na samovrednovanje, tj. refleksiju o vlastitim iskustvima i primjenu vlastitih

- refleksija u promišljanju novih aktivnosti cijeneći inicijativu i doprinos svakog djeteta
- poticanje djece na planiranje vlastitih aktivnosti i iskustava učenja-
- osiguravanje prilika za raznovrsne interakcije i razvoj suradničkih vještina, promišljanje i razvoj novih aspekata i produbljivanje odnosa s drugom djecom
- iniciranje okruženja i iskustava koje doprinose razvoju grupne kohezije, osjećaja prihvaćenosti djece
- osiguravanje razumne prilagodbe i učinkovite potpore djeci s teškoćama i darovitoj djeci
- pružanje poticajnih i pozitivnih povratnih informacija (djeci i roditeljima odnosno starateljima).

Uloga odgojitelja u odnosu na roditelje

Uključivanje svih članova obitelji u odgojno-obrazovni proces višestruko je opravdano, ali pravo na informiranje i odlučivanje o dječjem odgoju i obrazovanju te optimalnim postupcima i uvjetima odrastanja su pravo i obveza roditelja odnosno staratelja djeteta. Partnerstvo kao viša razina suradničkih odnosa podrazumijeva i ravnopravan odnos roditelja i stručnih suradnika u svim aspektima odgoja i obrazovanja pri čemu roditelji imaju primarni utjecaj na život djece.

Partnerski odnos podrazumijeva međusobno povjerenje, prihvaćanje i skrb, doživljaj i uvažavanje kompetencija drugih i njihovih vrijednosnih orijentacija te komunikaciju kao operativnu dimenziju odnosa, a prepoznatljivo je u različitim oblicima sudjelovanja roditelja.

Rad na produbljivanju partnerstva sa obitelji očituje se kroz:

- informiranje u obliku:
 - obavijesti o tijeku odgojno-obrazovnog procesa
 - pisanih informacija o djeci
 - tiskovina i digitalnih medija
- uključivanje u izravni odgojno-obrazovni proces u obliku:
 - boravka i uključivanju članova obitelji u aktivnosti u vrtiću
 - konstrukcije socijalnih situacija kao poticaja za projekte djece (posjete, izleti)
 - uključivanje roditelja u konstrukciju kurikuluma- inicijalnu procjenu, planiranje, organiziranje, provedbu i vrednovanje odgojno-obrazovnog procesa
 - dokumentiranje procesa

- uključivanje u postupke prelaska iz vrtića u osnovnu školu u obliku:
 - zajedničkog posjeta školi
 - istraživačkih projekata djece i roditelja o školi,
 - afirmativno postavljanje školskih iskustava roditelja
 - završne svečanosti kao zajedničko druženje.

- različiti oblici potpore roditeljstvu u obliku:
 - edukacija za roditelje(predavanja, radionice, individualno savjetovanje, pisane obrade pojedinih tema važnih za kvalitetu roditeljstva)
 - grupne potpore,
 - radionice
 - scenske igre roditelja (za djecu i s djecom)

Razvoj kompetencija djece u predškoli

Očekivane kompetencije u godini pred upis u osnovnoškolski odgoj i obrazovanje određene su njegovim osobnim razvojnim potencijalima, obiteljskim okruženjem i uvjetima odrastanja te širom društvenom zajednicom.

Dobrobiti djeteta su temelj orijentacijskog plana rada s djecom, a one se planiraju temeljem poznavanja osobina i psiholoških uvjeta razvoja djeteta predškolske dobi, obilježja skupine, aktualnih potreba djece u skupini, te vlastitih kompetencija odgojitelja. Dobrobiti djeteta ostvaruju se pomoću planiranih i osmišljenih organizacijsko-materijalnih uvjeta, aktivnosti i sadržaja te suradnje s roditeljima, širom zajednicom i drugim suradnicima u vrtiću i van njega.

Nakon završenog programa predškole od djeteta je moguće očekivati sljedeće:

- **kompetencije za učenje o učenju:**
 - iskazuje osnovnu sposobnost organiziranja, planiranja i reguliranja vlastitog učenja te učinkovitog upravljanja vlastitim vremenom
 - poznaje i koristi se različitim izvorima informacija (tiskanim, medijskim, digitalnim, socijalnim)
 - razumije vrijednost aktivnog stjecanja znanja u traženju odgovora i rješavanju

- problema (postavljanjem pitanja, sudjelovanjem u različitim aktivnostima i situacijama, eksperimentiranjem
- uspostavlja, održava i usmjerava pozornost te ulaže trud u aktivnosti u kojima sudjeluje
 - razumije i slijedi upute
 - ustrajno je u slučaju nailaženja na prepreke ili ako je zadatak težak te je sposobno završiti aktivnost u kojoj sudjeluje
 - u osnovnim elementima izlaže tijek i rezultat vlastitog bavljenja nekom aktivnošću
 - stečena znanja i iskustva primjenjuje u praktičnim, životnim situacijama i koristi se njima za daljnja učenja
 - kroz iskustvo učenja slijedi i proširuje svoje interese te uči i sudjeluje u aktivnostima s veseljem
 - spremno je na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti i projekata
 - sposobno je suočiti se s neuspjehom (kada ne uspije riješiti problem) i prihvaća da je važan uloženi trud
 - procjenjuje osobne sposobnosti, napreduje u procjeni osobnih postignuća i procjeni postignuća drugih
 - vrednuje elemente vlastitih aktivnosti i postignuća u procesu učenja (kroz praćenje tijeka učenja i aktivnosti, kritičko propitivanje aktivnosti i postignuća, ispravljanje mogućih pogrešaka, promjenu pristupa, osvrtanje na korištene pristupe i izvođenje zaključaka o aktivnosti)
- **kompetencije za istraživanje i razumijevanje svijeta:**
 - koristi se vlastitim osjetilima, jednostavnim alatima i tehnologijama za promatranje i istraživanje svijeta u kojem živi
 - iskazuje znatiželju i želju za razumijevanjem događaja, pojava i procesa u svojem okruženju (čovjek, priroda, kultura zajednice, tehnologije i njihova primjenjivost
 - postavlja pitanja, predviđa i pokušava pronalaziti odgovore
 - eksperimentira s jednostavnim pojavama, znakovima i simbolima, prikuplja informacije, predviđa ishode i donosi jednostavne zaključke
 - upotrebljava jednostavan jezik za imenovanje vlastitih opažanja, uspoređivanje sličnosti i razlika obrazaca i promjena koje se događaju, opisivanje vlastitih zaključaka i davanje objašnjenja
 - rješava jednostavne probleme (razmišlja, analizira, generira nove ideje, rasuđuje,

komunicira, povezuje, reprezentira, argumentira svoja razmišljanja)

- spontano razvija nove modele ili mogućnosti za rješavanje određenih problema i situacija
- istražuje različite mogućnosti i alternative i razvija originalne ideje
- analizira podatke tj. interpretira informacije i ustanovljuje odnose među njima
- koristi se matematičkim pojmovima i konceptima u istraživanju i razumijevanju svijeta
- utvrđuje jednostavne odnose i obrasce (uparivanje, klasificiranje, uspoređivanje, redanje prema nekom načelu)

- **komunikacijske kompetencije:**

- izražava i interpretira svoja razmišljanja, iskustva, osjećaje, potrebe, želje i činjenice u usmenom, a djelomično i u pisanom obliku
- razumije i koristi se različitim oblicima i razinama komunikacije
- ostvaruje odgovarajuće jezične interakcije u društvenom i kulturnom kontekstu
- razumije i poštuje osnovne društvene konvencije
- započinje, održava i okončava razgovor o temama koje su mu bliske tj. bitne za njegove aktivnosti i svakodnevni život
- oblikuje vlastite argumente u govoru na autentičan način uz poštovanje mišljenja drugih
- iskazuje zanimanje i naklonost prema književnosti
- s drugom djecom i odraslima razgovara i reflektira o svojim aktivnostima i iskustvima
- pruža smislenu povratnu informaciju, razumije i prihvaća povratne informacije drugih
- upotrebljava slova i/ili različite grafičke reprezentacije za bilježenje, organiziranje i komuniciranje vlastitih ideja s drugima, u svrhovitom kontekstu
- u mogućnosti je koristiti se uobičajenim informacijskim i komunikacijskim sredstvima
- razumije da ljudi komuniciraju različitim jezicima koji se mogu naučiti

- **kreativne i umjetničke kompetencije:**

- iskazuje zanimanje za različite vidove umjetnosti u smislu doživljavanja umjetničkih djela te umjetničkog izražavanja i stvaranja
- u mogućnosti je svoje ideje, doživljaje i iskustva iznositi u različitim aktivnostima i

oblicima izražavanja

- koristi se različitim medijima za izražavanje svojih ideja, doživljaja i iskustava
- izražava se pokretom, rukama, položajem tijela, očima, gestama, dodirima i sl.
- koristi se različitim oblicima izražavanja i komunikacije temeljene na jeziku umjetnosti i mašti
- iskazuje osjetljivost na različite boje, teksture, kretanje linija i prostora, glazbu, ples, strip i film kroz iskustva s različitim medijima i materijalima
- koristi se svojim umjetničkim i istraživačkim potencijalima u svakodnevnim aktivnostima
- iskazuje sklonost promatranju, čuđenju i uočavanju detalja te komunicira o svojem doživljaju umjetničkog i kreativnog procesa i njegova ishoda

- **osobne i socijalne kompetencije:**

- odgovorno skrbi o sebi
- rado sudjeluje u različitim tjelesnim aktivnostima i pokazuje pozitivan stav o vježbanju i zdravim navikama života
- ima prikladno razvijene motoričke vještine (krupna i fina motorika, koordinacija oko-ruka)
- ima svijest o tijelu i mogućnostima tijela (s obzirom na osjetila, pokret...)
- ima svijest o tome što je sigurno ponašanje u kući, vrtiću, prometu...
- iskazuje zadovoljstvo sobom, razvijenog je pozitivnog samopouzdanja i samopoštovanja, uvjerenja u vlastite sposobnosti te spoznaje svoje snage i slabosti
- regulira vlastite emocije i ponašanje u skladu s okruženjem
- preuzima odgovornost za svoje ponašanje i razumije posljedice
- razlikuje i koristi se osobnim snagama i identificira osobne slabosti
- s povjerenjem pristupa i sposobno je graditi prijateljstva i pozitivne odnose s drugima (s djecom i odraslima)
- inicira i stupa u svrhovite interakcije sa svojom okolinom, iznosi i argumentira (može obrazložiti) svoja stajališta
- spremno je saslušati stajališta drugih i primjereno sudjelovati u raspravama
- sudjeluje u dogovaranju i odlučivanju, donošenju odluka koje se odnose na njega i na zajedničke ciljeve i aktivnosti
- sudjeluje u kreiranju i primjeni zajedničkih pravila te se ponaša na način koji

odražava odgovornost, pravdu i samozaštitu i zaštitu drugih, ravnopravnost, solidarnost i slično

- iskazuje organizacijske sposobnosti i vještine zajedničkog djelovanja
- sposobno je odbiti neprikladno ponašanje i neprimjerenu komunikaciju

- **kompetencije aktivnog građanina:**

- poznaje način donošenja odluka i poštovanje pravila kroz prakticiranje demokratskog življenja u ustanovi
- sudjeluje u kreiranju pravila i suradnje s vršnjacima, razumije njihovo značenje i potrebu njihova pridržavanja
- ima razvijen osobni, kulturni i nacionalni identitet kao svijest o pripadanju pojedinim zajednicama (obitelj, vrtičkoj skupini..)
- primjereno se zauzima za sebe, za osobne ciljeve, ideje i projekte uvažavajući potrebe i različitosti drugih
- učinkovito i konstruktivno sudjeluje u oblikovanju društvenog života svoje zajednice, nenasilno rješavajući probleme
- preuzima odgovornost u realizaciji svojih ideja tako da je svjestan da ih je u određenim okolnostima moguće mijenjati i prilagođavati
- razumije svoja prava i prava odraslih, poznaje ih i poštuje u odnosima s drugima razumije da svi ljudi imaju svoje vrijednosti
- razumije da osobno ponašanje utječe na okruženje
- brine se o osobnom, ali i zdravlju i sigurnosti drugih u svom okruženju
- prepoznaje važnost održivog razvoja te vodi brigu o živom svijetu i okolišu
- iskazuje zanimanje za druge i događaje u svojem okruženju te spremnost za uključivanje u tekuće događaje
- razumije da njegova osobna aktivnost i inicijativa utječe na oblikovanje zajedničkog življenja u zajednici
- poštuje druge različitosti te pokazuje empatiju prema drugima

6. DOKUMENTIRANJE I VREDNOVANJE PROGRAMA PREDŠKOLE

Dokumentiranjem odgojno-obrazovnog procesa i postignuća djece prati se osobni razvoj pojedinog djeteta, sposobnosti, interesi i potrebe u sklopu specifičnosti odgojne skupine radi

osiguranja odgovarajuće podrške daljnjem razvoju djeteta i kurikuluma predškole. Osnovne značajke praćenja razvoja kompetencija djece u realizaciji kurikuluma predškole su:

- **procesno**- podrazumijeva kontinuiranu dokumentiranje procesa učenja i razvoja svakog djeteta
- **razvojno**- ugrađeno u razvoj kurikuluma, služi razvoju, a ne procjenjivanju djece
- **integrirano**- pojavni oblici različitih kompetencija prate se integrirano, a ne izdvojeno iz cjeline ostalih
- **afirmativno**- usmjereno na postignuća djece, a ne na ono što ne mogu

Oblici dokumentiranja aktivnosti djece:

- razvojna mapa s individualnom dokumentacijom o djeci
- postignuća djece prema vremenu održavanja aktivnosti ili područjima učenja
- foto, audio i video zapisi,
- uratci djece (individualni i zajednički, slike i crteži djece, plakati, panoi, izložbe i prezentacije)
- pisani uratci djece, verbalni izričaji djece, diskusije, pitanja, izričaji glazbom, izričaji pokretom, dramski izričaji, konstrukcije i drugi trodimenzionalni urtaci djece.

Za svako dijete oblikuje se mapa kao instrument koji daje kvalitetan uvid u dječji razvojni status i postignuća. Oblikuje se kao interaktivan konstrukt djece, stručnog osoblja i obitelji, koji svjedoči o razvoju djeteta i pomaže odgojitelju usmjeriti se na potrebe djeteta. Podrazumijeva kontinuirano praćenje razvoja djece i prikupljanje relevantnih podataka o djetetu u godini pred polazak u školu.

Program predškole i njegovo provođenje važan su dio odgojno-obrazovnog procesa. Odgovornost za kvalitetu rada i procesa uz odgojitelja u programu predškole snose odgojitelj, ravnatelj, stručni suradnici te po potrebi i vanjski suradnici vrtića. Zajedničkim djelovanjem će pridonositi boljem funkcioniranju programa ocjenjivanju postignutog te povezivanju obiteljskog odgoja i ostalih vanjskih čimbenika odgoja i obrazovanja.

Vrednovanje i dokumentiranje programa vršiti će odgojitelji koji provode programe, djeca, roditelji u suradnji s vanjskim institucijama u skladu s zakonskim propisima i pravilima struke.

Vrednovanje se provodi:

- praćenjem provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana
- svakodnevnom evidencijom rada bilježenjem pedagoške dokumentacije
- samoevaluacijom i godišnjom evaluacijom
- praćenjem suvremenih znanstvenih spoznaja o razvoju i odgoju djece predškolske dobi i proučavanjem stručne literature
- opažanjem i vođenjem etnografskih zapisa
- prikupljanjem dječjih uradaka (dječje mape), čime će se procijeniti i vrednovati postignuća i kompetencija pojedinog djeteta
- razmjenom iskustava, stavova i mišljenja s roditeljima, suradnicima i drugo.

7. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Vrtić će u programu predškole raditi na očuvanju, unapređenju zdravlja djece i njihovog pravilnog psihofizičkog razvoja pravodobnim, kvalitetnim zadovoljavanjem razvojnih potreba svakog djeteta.

Kroz program educirati će se djeca, roditelji i odgojitelji na području zdravlja i stjecanja navika zdravog života, poznavanja i zadovoljavanja razvojnih potreba te prihvaćanja različitosti i ostvarivanja ljudskih prava.

Na očuvanje zdravlja i zdravih životnih navika djelovat će se putem odgovarajuće prehrane, boravka na zraku i tjelovježbe.

Skrb o dnevnom ritmu

Pravilna skrb, organizirane izmjene aktivnosti u dnevnom ritmu čine organizaciju rada Vrtića.

Zadaci su:

- zadovoljavanje osnovnih potreba djece
- pravilna izmjena ritma aktivnosti
- poštivanje dogovora i timski rad
- zadovoljavanje potrebe za igrom i kretanjem
- boravak na svežem zraku.

Rad na sanitetsko-higijenskom održavanju vrtića

Osiguranje i kontrola higijenskih uvjeta u kojima borave djeca vršit će se putem:

- nadzora nad stanjem prostora u kojem je smješten vrtić
- nadzor nad djelatnicima koji pružaju skrb
- nadzora nad higijenom djece

Higijensko sanitetske uvjete prehrane nadzire sanitarna inspekcija nadležnog ureda državne uprave.

8. STRUČNO USAVRŠAVANJE RADNIKA

Stručno usavršavanje podrazumijeva kontinuirano usavršavanje i stjecanje kompetencija važnih za unapređivanje vlastite pedagoške prakse. Profesionalni razvoj neće se odnositi isključivo na unapređenje znanja već i na propitivanje vlastitih stavova i uvjerenja te moguće mijenjanje istih i cjelokupne odgojne filozofije odgojitelja.

Stručno usavršavanje osigurava se:

- proučavanjem stručne literature po vlastitom izboru
- praćenjem stručnih časopisa
- priprema za održavanje roditeljskih sastanaka i radionica za roditelje
- uključivanjem u redovite programe edukacije za radnike predškolskog odgoja i obrazovanja sa stalnom motivacijom za daljnje učenje.

9. SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnja roditelja i odgojitelja je vrlo bitan čimbenik i važan preduvjet za optimalan razvoj i odgoj djeteta. Stoga je bitno ostvariti odnos s povjerenjem, međusobnim uvažavanjem, tolerancijom i objektivnošću.

Zadatak Vrtića kao odgojno obrazovne ustanove bit će i pronalaženje primjerenog oblika suradnje s roditeljima koji nam mogu pomoći u realizaciji programa.

Suradnja s roditeljima ostvarivat će se putem:

- upoznavanje roditelja s radom vrtića i kućnim redom Vrtića te sadržajima koje pruža, kao i s našim očekivanjima spram roditelja

- skupnih roditeljskih sastanaka
- radionica za roditelje i djecu
- individualnih kontakata u svrhu informiranja i savjetovanja
- kutića za roditelje
- edukacija roditelja putem pisanih materijala

10. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Radi uspostavljanja što bolje kvalitete u ostvarivanju programa usmjerit ćemo se prema što je moguće brojnijim kontaktima iz šire društvene zajednice.

Planira se kontinuirana suradnja s:

- jedinicom lokalne samouprave
- Osnovnom školom na području Općine Primorski Dolac, osobito u godini prije polaska u školu
- ostalim predškolskim ustanovama na području županije
- ustanovama čija je djelatnost usko povezana s radom Vrtića kao što je Ministarstvo znanosti, obrazovanja , Županijski ured državne uprave nadležan za prosvjetu
- ustanovama za socijalnu skrb i zaštitu djece
- ustanovama zdravstvene zaštite
- Agencijom za odgoj i obrazovanje

11. FINANCIRANJE PROGRAMA

Program predškole financirati će Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguranjem sredstava u državnom proračunu tijekom razdoblja od 01.listopada do 31.svibnja. Program predškole financirati će i osnivač ustanove te Općina Primorski Dolac.

12. ZAKLJUČAK

Program je izrađen u skladu s važećim zakonskim i stručnim dokumentima, Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe, Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Pravilnikom o sadržaju i trajanju programa predškole, prema Uputama za pisanje programa u svrhu provođenja verifikacije, te ostalim zakonskim i podzakonskim aktima vezanim za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Program predškole osmišljen je tako da zadovolji potrebe djece u godini prije polaska u osnovnu školu. Osnovnu zadaću programa predstavlja razvijanje i unapređivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala svakog djeteta prije polaska u osnovnu školu.

Cilj programa predškole je osiguranje kontinuiteta odgoja i obrazovanja djece, te da se svakom djetetu osigura da se izgradi u kompetentnog i odgovornog čovjeka.

Ravnateljica

Marina Španić, diplomirana

Odgovornost predškolske djece

13. LITERATURA

1. Ljubetić, M., Vrtić po mjeri djeteta, Školske novine, Zagreb, 2009.

2. Konvencija o pravima djeteta: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, Zagreb, 2001.
3. Nacionalni kurikulum za rani predškolski odgoj i obrazovanja te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, RH
4. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (N.N. broj 05/15)
5. Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole, Klasa:601-02/14-03/00313, Ur.broj:533-28-14-0002, Zagreb, 25.kolovoza 2014.
6. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, broj:7/8, 1991.)
7. Slunjski Edita: Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću- organizacija koja uči, Mali profesor, Zagreb, 2006.
8. Izmjene i dopune nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Poglavlje 5.2 Kurikulum predškole, Prijedlog nakon javne rasprave, prosinac 2017.
9. Upute za pisanje programa u svrhu provođenja verifikacije (www.azoo.hr)
10. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN broj: 10/97, 107/07, 94/13, 98/19)